

Çölleşme Kriterleri ve Göstergeleri

Su

- Su Kaynakları Varlığı
- Akifer Durumu
- Etkin Su Kullanımı

İklim

- UNEP/BMÇSS Aridite İndisi
- Potansiyel Evapotranspirasyon ve Yıllık Klimatolojik Su Varlığı
- Yağış
  - Yıllık Ortalama Toplam Yağış
  - Yağış Tipi
- Kuraklık
  - Standartlaştırılmış Yağış İndisi
  - Palmer Kuraklık İndisi
- Yağışın Değişkenliği
  - Yıllar Arası Yağış Değişkenliği
  - Yağış Mevsimsellik İndisi
  - Yağış Şiddeti
- Hava Sıcaklığı
- Conrad Karasalılık İndisi
- Rüzgar
  - Rüzgar Hızı
  - Fırtınalı Günler Sayısı
- Aridite ve Yağış Eğilimleri
- Yıllar Arası Sıcaklık Değişkenliği

Toprak

- Toprak Derinliği
- Toprak Tekstürü
- Toprak Erozyon Riski
- Toprak Organik Madde İçeriği
- Toprak Reaksiyonu (pH)
- Toprak Ana Materyal
- Toprak Kireç İçeriği
- Tuzlulaşma ve Alkalisleşme
- Drenaj
- Toprak Kirliliği

Topografya ve Jeomorfoloji

- Fizyografik Ana Yerçekli Grupları
- Bakı
- Eğim Derecesi
- Eğim Şekli
- Yüzey Taşlılığı
- Hidrografik Drenaj Yoğunluğu

Sosyo Ekonomi

- Kırsalda Gelir ve Arazi Dağılımı
- Terk Edilmiş Araziler, İşgal Edilmiş Alanlar
- Tarımda Artan Maliyetler - Net İşletme Geliri
- Tarımda ve Orman Köylerinde Kayıt Dışı İstihdam ve Düşük Gelir Düzeyi
- Mülki İdarelerin ve Yerel Yönetimlerin Çölleşme Algısı
- Halkın Çölleşme Konusunda Bilgi Düzeyi: Eğitim-Yayım Hizmetleri-Duyarlılık, Bilinçlendirme
- Ekonomik Açından Önemli Doğal Türlerde Değişiklik
- Agro-Ekolojik açıdan uygun alanların tarım dışı örtü oranı
- Alt ve üst yapının tamamlanmışlık düzeyi
- Bilgiye Erişim Düzeyi
- Tüketicinin Çölleşme Algısı
- Özel Sektörün Çölleşme Algısı
- Yenilenebilir enerji kaynakları ile kırsal kesim halkının buluşturulması
- Kırsaldaki iş gücünün mesleki eğitim durumu

Arazi Örtüsü ve Arazi Kullanımı

Bitki Örtüsü Tipi

- Toprak Erozyonunu Engelleme Özelliği
- Kuraklığa Dayanıklılık
- Esneklik
- Bitkinin Toprağı Örtü Oranı

Arazi Kullanım Türü

- Tarım Alanları
  - Otlatma Yoğunluğu
  - Mera Durumu
  - Otlatma Periyodu
  - Biyomas (biokütle) Üretimi
- Mera Alanları
  - Kullanım Yoğunluğu
  - Kullanım Türleri
- Makilik Alanlar
  - Orman Kullanım Yoğunluğu
- Orman Alanları
  - Orman Yangınları
    - Yangın Riski
      - Coğrafi Bölgeler
      - Bitki Örtüsü Tipi
      - Ormanın Gelişim Çağı
      - Ormanın Korunma Durumu
    - Yangın Tehlikesi
      - Büyük Yangınların Sıklığı
      - Son 10 Yılda Yanan Alan
      - Orman Yaşı
      - Yükselti
- Turizm Alanları
  - Turizm Bölgeleri
  - Turizm Yoğunluğu
  - Turizm Mevsimselliği
  - Turizm Değişimi
- Diğer Alanlar
  - Yerleşim Alanları
  - Endüstriyel, Ticari ve Taşımacılık
  - Maden, Taş Ocakları, Boşaltım ve İnşaat
  - Kentlerde Tarımda Kullanılmayan Yeşil Alanlar
  - Ana-karada Sulak Alanlar
  - Deniz Kaynaklı Sulak Alanlar
  - Karasal Sular
  - Deniz Suları

Yönetim

- Havza Yönetim Planlamasına Yönelik Politika
- Çölleşme ile Mücadeleye İlişkin Ulusal Stratejik Plan ve Programlar
- Kırsal Kalkınmaya Yönelik Politika
- Tarım Alanlarına Yönelik Politika
- Ulusal Ölçekte Çölleşmeyi Ölçme, İzleme ve Değerlendirme Yapıları ve Çölleşme Bilgisine Sahip Uzman Sayısı
- Mera Alanlarına Yönelik Politika
- Ormanlara Yönelik Politika
- Korunan Alanlara Yönelik Politika
- Sera Gazı Salımlarına Yönelik Politika
- Maden Alanlarının İslahına Yönelik Politika
- Ekosistem Hizmetlerinde Geri Dönme Konusunda Kırsalda bir Sistemin Kurulması
- Yönetim Göstergeleri İçerisinde AR-GE Kapasitesinin Geliştirilmesi Dikkate Alınmalı
- Kuraklığın etkilerinin azaltılması ve kuraklıkla mücadele için politika oluşturulması ve uygulanması
- Tarım alanlarının agro-ekolojik uygunluk düzeyi dikkate alınmalıdır?
- Yönetim göstergeleri içerisinde AR-GE kapasitesinin geliştirilmesi dikkate alınmalıdır?